

Barta Lajos-díj és -emlékérem 2021

Niederland Tamás főorvos

A Gyermekdiabetes Szekció díja és emlékéreme a hazai gyermekdiabetológia terén kifejtett huzamos és eredményes munka elismerése. A 2002-ben alapított Barta Lajos-emlékérmét a szekció vezetősége azoknak az MDT-tagoknak ítéli oda, akik szakmai, tudományos munkásságukkal a hazai gyermekdiabetológia fejlődéséhez kiemelkedő mértékben járultak hozzá. **Dr. Niederland Tamás** főorvos úrral, az idei díjazottal beszélgettünk a díjátadás előtt.

– *Mikor döntötted el, hogy az orvosi pályát választod?*

– Középiskolás koromban már döntést hoztam és tudatosan készültem az orvosi pályára.

– *Ki volt a legnagyobb hatással orvosi pályádra, miért választottad éppen a gyermekdiabetológiát?*

– Nem egy, igazából két ember volt legnagyobb hatással orvosi pályámra: Édesapám, aki 35 éven keresztül vezetette a mosonmagyaróvári kórház belgyógyászati osztályát, valamint első munkahelyi főnököm Méhes Károly, aki később a pécsi Gyermekklinika igazgatója, majd a Magyar Tudományos Akadémia Orvosi Osztályának a vezetője lett. A gyermekdiabetológiával való kapcsolatom igazából a véletlen műve. A Gyermekosztályon pont szükség volt egy fiatal orvosra, aki segíti a friss betegek edukációját, elkíséri a gondozottakat az akkor induló diabeteses táborokba, ez lettem én.

– *A „szülő” gyerekdiabetes-táborok egyik kezdeményezője vagy. Mi adta az ötletet és hogyan változtak a körülmények, lehetőségek, tematika az eltelt időszakban?*

– A nyári életmódtáboraink, a téli sítáboraink szigorúan szülőmentesek. Óriási dolog, megható bizalom a szülők részéről, hogy fel sem merül bennük, hogy elkísérjék a 7–8–10 éves diabeteses gyermeküket a táborokba. Viszont a diabetes egyre fiatalabb korban jelentkezik. A csecsemő-kisded korosztály részére nem lehet szülő nélkül edukációs tábort rendezni. A szülők zavartalan oktatásához-képzéséhez viszont meg kellett szervezni a diabeteses kicsi gyermekek és testvéreik szülőktől elkülönített felügyeletét-foglalkoztatásukat. Az évek folyamán folyamatosan gyarapodtunk. Kezdetben Győr mellett 4-5 családnak rendeztük meg az edukációs hétvégét, 13 éve a program szponzoraink segítségével országossá szélesedett. Évente 25 családnak tudunk oktatást és ezzel párhuzamosan felejthetetlen élményeket nyújtani. Igen, a tematika is változik, kezdetekben még híre-hamva sem volt a pumpának, a szenzoroknak. Napjainkban pedig elképzelhetetlen a program ezen eszközök részletes tárgyalása nélkül.

– *Ha három dolgot kellene kiemelni a pályakezdésed óta eltel időszakban a technikai eszközökről, melyek lennének azok, amelyek a gyógyításban a legnagyobb hatást eredményezték?*

– A vércukormérők megjelenése, a penek használatának általánossá válása, a szenzoros pumpák gyakorlati alkalmazása.

– *Hogy tapasztalod: van-e változás az elmúlt 20 évben a diabeteses gyerekek körösszetételében, a gyakoriságban?*

– Igen a nemzetközi és hazai trendek „sajnos” maradék nélkül érvényesülnek. A nyolcvanas években, pályám elején összefutott az osztály orvosi kara, ha egy 6–8 éves friss diabeteses gyermek került felvételre. Napjainkban pedig már azon sem csodálkozunk, ha egy vagy két éves gyermeknél jelentkezik a diabetes.

– *Van-e mód a gyermekintézményekben felvilágosító, érzékenyítő munkát végezni, és milyen hatásokkal?*

– Az országban elsőként immár 8 éve sikerült megszerveznem Győr-SopronMoson megyében a pedagógusok, óvónők oktatását. Kezdetben kiképeztünk két védőnőt a diabétesssel kapcsolatos oktatási feladatok ellátására, az utóbbi években dr. Pap Krisztina kolléganőm is bekapcsolódott a munkába, és ők a helyszínen, az illető diabéteses gyermek óvodájában, iskolájában végzik az oktatást. Nem kis munka volt, de kezdetben a polgármesteri hivatalok, a megyei pedagógiai intézet, az iskolaigazgatók, majd a Klebelsberg Központ vezetői sokat segítettek. Megismerték a tevékenységünket, egy idő után már közvetlenül kérték a segítségünket. A legnagyobb elismerés az volt, amikor a szülők azzal jöttek a gondozásra, hogy az oktatás óta sokkal nyugodtabban engedik iskolába-óvodába a diabéteses gyermeket. A pedagógusok visszajelzése is ösztönzően hatott ránk, hiszen sokszor előfordult, hogy az érintettek „különórákat” kértek, és a kórházban is megkerestek bennünket kérdéseikkel.

– *Mi a legkedvesebb gyerektörténeted a gyógyító munkádból?*

– A legkedvesebb történet, nem véletlenül, a „Törp” programhoz kapcsolódik: felejthetetlen élmény volt, amikor egy 3 év körüli diabéteses gyermek professzori módon „oktatta” az 5–6 éves társát a játszóházban egy vércukormérés kapcsán. Persze a kicsi a számokat nem ismerte, de azt látta kijelzőn, hogy valami nem stimmel a vércukorral, kicsit sejpítve közölte a naggyal, hogy „szejintem, te most nem ehetsz tízórait...”!!!

Forrás: Guti Péter, Gyermekdiabétes Hírmondó (kiadvány Az MGYT–MDT Gyermekdiabétes Szekció XXXVI. Országos Kongresszusára, 2021. október 7–9.)